

Seminář:

Stát a společnost evropského absolutismu

Vedoucí semináře:

Prof. PhDr. Mgr. Tomáš Knoz, Ph.D.

Předpoklady:

Alespoň základní znalost němčiny (ev. latiny nebo francouzštiny) - pro čtení historických textů

Seminární témata:

Pojem a periodizace absolutismu

Panovník - l'état, c'est moi

Dvůr - krása a okázalost

Státní byrokracie - Gesamt-Staats-Idee

Válka - la guerre, c'est moi

Patrimonium - feudální velkostatek

Poddaný - právo jako každodennost

Náplň seminářů:

Seminář se bude věnovat obecným dějinám evropského absolutismu v období let 1550-1789, se zaměřením na problematiku vrcholného absolutismu 17. století, především na modelu dějin Francie, Německa a habsburské monarchie. Zvláštní důraz bude položen na úlohu kultury a umění (umění absolutismu x barokní stát), právní mentality a byrokratizace jako základních státotvorných prvků epochy absolutismu. Ke zmíněným tématům se předpokládá čtení a rozbor textů a archivních materiálů.

Základní literatura:

Wilhelm Roscher: Geschichte der Nationalökonomik in Deutschland. 1874.

Robert Mousnier – Fritz Hartung: Quelques problèmes concernant la monarchie absolue. In: Relazioni. X Congresso Internazionale di Scienze Storiche. Volume IV. Storia moderna. Firenze 1955, s. 4-55.

Heinz Duchhard: Das Zeitalter des Absolutismus. 1989 (2. vydání 1992, 3. přepracované vydání 1998)

Nicholas Henshall: The Myth of Absolutism. Change and Continuity in Early Modern European Monarchy. Longman, London 1992.

Tomáš Knoz: Absolutismus nebo „absolutismus“? K dějinám jednoho pojmu. Časopis Matice moravské

Tomáš Knoz: Spory o absolutismus. Evropská inspirace a česká diskuse. Dějiny a současnost : kulturně historická revue 34, č. 5 (2012), s. 14-17

Jiří Hrbek: Absolutismus. Konstrukce a dekonstrukce jednoho historického pojmu, ČČH 105, 2007, s. 643-689.

Jiří Hrbek: Evropa a absolutismus v 17. a 18. století. Praha 2012.

•

Elias: Über den Prozeß der Zivilisation, Bern 1969.
Hubatsch: Absolutismus, Darmstadt 1973.
Hubatsch: Zeitalter des Absolutismus, Braunschweig 1966.
Anderson: Die Entstehung des absolutistischen Staates, Frankfurt/M 1979.
Béranger: Finances et absolutisme dans la seconde moitié du XVIIe siècle, Paris 1975.
Chaunu: La civilisation de l'Europe classique, Paris 1966.
Braudel: Le modèle italien, Paris 1989.
Evans: The Making of the Habsburg Monarchy, Oxford 1979.
Elias: Die höfische Gesellschaft, Frankfurt/M 1983.
Matsche: Die Kunst im Dienst der Staatsideen Kaisers Karl VI., Berlin-New York 1981.
Kruedener: Rolle des Hofes im Absolutismus, Stuttgart 1973.
Fellner-Kretschmayer: Die österreichische Zentralverwaltung, Wien 1907.
Gschliesser: Der Reichshofrat, Wien 1942.
Kunisch: Fürst, Gesellschaft, Krieg, Köln-Wien-Graz 1992.
Langer: Kulturgeschichte des 30jährigen Krieges, Leipzig 1978.
Brunner: Adeliges Landleben und europäischer Geist, Salzburg 1949.
Brunner: Land und Herrschaft, Wien ⁵1965.
Winter: Österreichische Weistümer, Wien 1870.
Dülmen: Kultur und Alltag in der frühen Neuzeit, Das Haus, München 1990.
Dülmen: Theater des Schreckens, Frankfurt 1985.

REFERÁTY:

I. Pojem a periodizace

(1) 1. Přehled dějin Španělska 1550-1650

(Lit.: 1. Artera – Campistol – Zamora – Serrano: Dějiny Španělska. 1995.)

(2) 2. Přehled dějin Francie 1624-1715

(Lit.: Duby (ed.): Dějiny Francie. 2003.)

(3) 3. Přehled dějin habsburské monarchie 1620-1740

(Lit. Evans: Vznik habsburské monarchie. 2003.)

II. Teorie absolutního státu

(4) 1. Nicolo Machiavelli

(Lit. Machiavelli. N.: Vlády a státy, tentýž: Vladař)

(5) 2. Jean Bodin

(Lit.: Franklin, J.H.: Jean Bodin and the Rise of Absolutst Theory, Cambridge 1983. + další kiteratura)

(6) 3. Přirozené právo - Hugo Grotius a John Locke

(Locke, J.: Druhé pojednání o vládě, Praha 1992, jinak dle výběru, např. slovníky a dějiny filosofie)

III. Panovník

(7) 1. Ferdinand II. Habsburský

(Franzl, J.: Ferdinand II. Kaiser im Zwiespaltder Zeit, Graz-Wien-Köln, Styria 1989)

(8) 2. Ludvík XIV.

(Lit.: Bluche, Francois: Louis XIV. Paris 1986 + Bluche, Francois: Za časů Ludvíka XIV. Král Slunce a jeho století. Praha, Argo, 2006.)

(9) 3. Leopold I.

(Lit.: Mikulec, Jiří: Leopold I. : život a vláda barokního Habsburka. Praha 1997.)

(10) 4. Karel VI.

(Rill, Bernd: Karl VI. Habsburg als barocke Grossmacht. Graz-Wien-Köln, Styria 1992.)

IV. Dvůr

(11) 1. Umění na dvoře Rudolfa II.

(Lit.: Fučíková a kol.: Umění na dvoře Rudolfa II., Aventinum, Praha 1991 a Neumann, Jaromír: Rudolfínské umění I, Umění 26, 1977, s. 400-448; Rudolfínské umění II, Umění 27, 1978, s. 303-347.)

(12) 2. Umění na dvoře Karla VI.

(Lit.: Matsche, Franz: Die Kunst im Dienst der Staatsideen Kaisers Karl VI., Berlin-New York 1981.)